

Rīgā

Atzinums Nr. 4
par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu SIA “Zemeka” cūku
intensīvās audzēšanas fermas izveidei

Derīgs līdz 2015.gada 15.oktobrim

Paredzētās darbības ierosinātājs:

SIA “Zemeka”, reģ. Nr.40103207992, adrese: “Stūrīši – 1”, Lēdmanes pagasts, Lielvārdes novads, LV – 5011.

Ziņojuma izstrādātājs:

SIA “Vides Konsultāciju Birojs”, reģ. Nr.40003282693, adrese: Ezermalas iela 24/26, Rīga, LV – 1014, tālr. 67557668.

Ziņojums iesniegts Vides pārraudzības valsts birojā (turpmāk – Birojā):

- 2011.gada 19.oktobrī iesniegts ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojums (turpmāk Ziņojums) SIA “Zemeka” cūku intensīvās audzēšanas fermas izveidei Ķeguma novada Birzgales pagastā.
- 2012.gada 23.aprīlī iesniegta papildinātā Ziņojuma versija.
- 2012.gada 3.septembrī iesniegta aktualizētā Ziņojuma versija.

Atzinums izdots saskaņā ar likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 20. panta pirmo daļu un tajā noteikti nosacījumi saskaņā ar šā likuma 20. panta desmito daļu.

1. Paredzētās darbības nosaukums:

Cūku intensīvās audzēšanas fermas izveide vienlaicīgai 7500 cūku izvietojšanai.

2. Paredzētās darbības iespējamā norises vieta:

Ķeguma novada Birzgales pagasta “Dzintari ZKG” (kadastra Nr.7444-007-0125, zemes vienības platība 11,7 ha).

3. Īss paredzētās darbības raksturojums:

Ietekmes uz vidi novērtējums cūku intensīvās audzēšanas fermas izveidei tika uzsākts 2010.gada 20.oktobrī, kad Birojs, izskatot SIA “Agronika” 2010.gada 12.oktobra iesniegumu cūku intensīvās audzēšanas fermas izveides Ķeguma novada Birzgales pagasta “Dzintaros ZKG” ietekmes uz vidi novērtējumam, pieņēma lēmumu Nr.321 par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu paredzētajai darbībai, pamatojoties uz likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 4.pantu un šā likuma 1.pielikuma “Objekti, kuru ietekmes novērtējums ir nepieciešams” 23.(3)punktu. 2011.gada 16.septembrī ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma izstrādātājs SIA “Vides Konsultāciju Birojs” informēja Biroju, ka 2011.gada 7.martā SIA “Agronika” (reģistrācijas Nr.40003873357, adrese: “Ozolmuiža”, Lauberes pagasts, Ogres novads, LV – 5044) ir noslēgusi vienošanos Nr.07/03/2011/V ar SIA “Zemeka” (reģ.

Nr.40103207992, adrese: "Stūrīši – 1", Lēdmanes pagasts, Lielvārdes novads, LV – 5011) par to, ka SIA "Zemeka" uzņemas visus pienākumus un tiesības, kuras nosaka normatīvie akti, lai nodrošinātu Biroja 2010.gada 20.oktobrī pieņemtā lēmuma Nr.321 "Par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu SIA "Agronika" cūku intensīvās audzēšanas fermas izveidei Ķeguma novada Birzgales pagasta nekustamajā īpašumā "Dzintari ZKG" (kad. Nr.7444-007-0125)" izpildi. 2010.gada 14.decembrī tika izsniegta Programma ietekmes uz vidi novērtējumam paredzētajai darbībai.

3.1. Teritorijas plānotā izmantošana un paredzētās darbības iespējamie alternatīvie risinājumi:

- 3.1.1. Atbilstoši Ziņojumā norādītajam Birzgales pagastam 2005.gadā (ar grozījumiem 2009.gadā) ir apstiprināts teritorijas plānojums, kurā cūku intensīvās audzēšanas fermas izveidei paredzētā teritorija ir zonēta kā lauksaimniecības teritorija.
- 3.1.2. Ziņojumam ir pievienots 2010.gada 6.septembrī Ķeguma novada Būvvaldes izsniegts Plānošanas un arhitektūras uzdevums Nr.40/2010 lauku saimniecības nedzīvojamu ēku jaunbūvei "Dzintari ZKG" Ķeguma novada Birzgales pagastā.
- 3.1.3. Ziņojumā tiek piedāvātas un izvērtētas iespējamās alternatīvas veidojošos šķidrmēsļu uzglabāšanai un nepieciešamajai ventilācijas sistēmai:
 - 1.alternatīva – šķidrmēsli no cūku aizgaldiem caur redeļu grīdām nonāks un tiks uzkrāti tikai zemgrīdas vannās, iztukšojot tās izvešanas laikā (vidēji 2 reizes gadā). Plānots zem katras dzīvnieku telpas izbūvēt 1,75 m dziļu zemgrīdas vannu (vannas tilpums 300,7 m³, maksimālais šķidrmēsļu līmenis 1,45 m), kas ar aizbīdni atdalīta no centrālā šķidrmēsļu savācējkanālā (dziļums 1,95 m, tilpums 354,6 m³). Pirms šķidrmēsļu izvadīšanas no konkrētās dzīvnieku telpas, tos paredzēts samaisīt ar speciālu iegremdējamo maisītāju, lai nodrošinātu šķidrmēsļu pārvietošanos uz/pa centrālo šķidrmēsļu savācējkanālu, no kura šķidrmēsļus iesūknē specializētajā transportā un izved uz iestrādājamajām platībām. Mikroklimate nodrošināšanai dzīvnieku novietnēs paredzēts izveidot speciālu ventilācijas sistēmu ar gaisa pievadu no telpas augšpusē un zemgrīdas nosūci (savāc arī izgarojumus no šķidrmēsļu vannām), kā arī paredzēta ventilācijas sistēmas aprīkošana ar siltuma enerģijas atgriešanas iekārtām – siltummaiņiem, tādējādi atdzesējot izvadāmo gaisu un uzsildot ienākošo svaigo gaisu. Ūdens izsmidzināšana siltummaiņā nodrošina izplūstošajā gaisā smalko daļiņu (putekļu) attīrīšanu par 20% (slapjais skruberis).
 - 2.alternatīva - šķidrmēsli no cūku aizgaldiem caur redeļu grīdām nonāks 60 cm dziļā dzīvnieku telpas zemgrīdas vannā (vannas tilpums 124,4 m³), tālāk ar paštecī šķidrmēsli nonāks centrālajā kanālā, tad starpkrātuvē (tilpums 150 m³) un no tās tiks pārsūkņēti uz šķidrmēsļu krātuvi ar teltsveida pārsegu (divas mēsļu krātuves ar augstumu 5 m, diametru 40 m un katra ar tilpumu 4424 m³) ārpus dzīvnieku novietnes. Zemgrīdas vannu un starpkrātuves tukšošana paredzēta vidēji reizi nedēļā. Gaisa apmaiņas nodrošināšanai dzīvnieku novietnēs paredzēts katrā dzīvnieku telpā uzstādīt divus ventilatorus ar izvadiem uz jumta. Abos korpusos kopā plānots uzstādīt 64 gaisa izvadus, kas automātiski tiek regulēti atkarībā no nepieciešamā režīma.

3.2. Paredzētās darbības atrašanās vietas raksturojums:

- 3.2.1. Cūku intensīvās audzēšanas fermas izveide paredzēta zemesgabalā "Dzintari ZKG" (kadastra Nr.7444-007-0125, platība 11,7 ha) Ķeguma novada Birzgales

- pagastā. Zemesgabals pieder SIA "Agronika". Atbilstoši Ziņojumā norādītajam, patlaban teritorijā ir ēka, kas padomju laikā ir bijusi govju ferma, pēc tam – gateris, bet patlaban ēka netiek izmantota. Citu ēku teritorijā nav. Izveidojot cūkkopības fermu, esošo ēku paredzēts nojaukt.
- 3.2.2. Teritorijā ir saglabāties 0,4 kV elektrolīnijas pieslēgums. Gan cūkkopības fermas izveidei plānotā, gan apkārtējās teritorijas ir meliorētas. Atbilstoši Ziņojumā norādītajam, plānotais objekts atrodas Lielupes drenāžas baseinā. Teritorijai tuvākās ūdensteces ir Zvirgzde, Augstupe, Talķe un Vīksniņa.
- 3.2.3. Atbilstoši ziņojumā norādītajam fermai tuvākās dzīvojamās mājas ir "Rukmūļi" un "Zariņi" aptuveni 450 m uz ziemeļrietumiem, "Rogas" - aptuveni 400 m uz ziemeļiem, "Dzilnas" - aptuveni 340 m uz ziemeļaustrumiem, "Dzintari" - aptuveni 380 m uz austrumiem, "Skrambas" - aptuveni 410 m uz dienvidiem, "Pieduri" - aptuveni 450 m uz rietumiem – dienvidrietumiem, "Glīznas" un "Bīķernieki" - aptuveni 600 m uz ziemeļaustrumiem. Tuvākās sabiedriskās ēkas atrodas aptuveni 5 km attālumā uz dienvidiem Vallē – Saieta nams, vidusskola u.c.
- 3.2.4. Aptuveni 370 m uz ziemeļaustrumiem no fermas izveidei plānotās teritorijas atrodas Lāču kapi, kuriem noteikta 300 m aizsargjosla. Plānotās fermas tuvumā nav valsts nozīmes kultūrvēsturisku pieminekļu, tuvākie atrodas 15 km līdz 18 km attālumā.
- 3.2.5. Atbilstoši Ziņojumam kopumā gadā valdošie ir dienvidu – dienvidrietumu - rietumu vēji.
- 3.2.6. Fermas izveidei paredzētās teritorijas reljefs ir vāji viļņots. Teritorija starp plānoto fermu un viensētām ir lauksaimniecībā izmantojamā zeme, kas tiek apstrādāta. Lielākajā pagasta teritorijas daļā gruntsūdens līmenis ieguļ 1 līdz 2 m no zemes virsmas.
- 3.2.7. Fermas izveidei plānotajai teritorijai tuvākās īpaši aizsargājamās dabas teritorijas ir Latvijas "NATURA 2000" Eiropas nozīmes aizsargājamā dabas teritorijas – dabas liegumi "Vāveres ezers" uz austrumiem un "Seržu tīrelis" uz dienvidaustrumiem attiecīgi aptuveni 3,8 km un 8,8 km attālumā; trīs mikroliegumi – melnalkšņu staignājs – 5,5 km līdz 6 km attālumā un divi mikroliegumi melnā stārķa aizsardzībai aptuveni 6 km attālumā. Ziņojumā norādīts, ka fermai plānoto teritoriju no visām debess pusēm ietver mežu masīvi, kas atrodas aptuveni 0,7 km līdz 1 km...1,7 km attālumā, kurus pārsvarā veido bērzu jaunaudzes vai vidēja vecuma audzes ar iestarpinātām melnalkšņu un priežu briestaudzēm, ir bērzu vidēja vecuma audzes ar vidēja vecuma baltalkšņu audzēm un briestaudzēm, ziemeļaustrumu virzienā ir neliela ozolu briestaudze; ap mežiem savukārt plešas lauksaimniecībā izmantojamās teritorijas.
- 3.2.8. Atbilstoši Ziņojumam ap plānoto fermu praktiski nav saglabājusies dabīgā veģetācija, platības tiek izmantotas kā aramzeme un kultivētas pļavas.
- 3.2.9. Ziņojumā norādīts, ka 2012.gada martā Birzgales pagastā bija reģistrētas 7 bioloģiskās lauksaimniecības saimniecības, no tām saimniecība "Gāguļi" atrodas aptuveni 700 m no plānotās fermas un 5.šķidrmēsļu izklijes lauka "ZKG Dzintari", bet saimniecības "Baznīcas Tilķeni" izmantojamā zeme robežojas ar plānoto 22. ("Kubulnieki") un 21. ("Bambari") šķidrmēsļu izklijes lauku.
- 3.2.9. Ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros ir ņemti 3 virszemes ūdens paraugi – 2 meliorācijas grāvī uz ziemeļiem un ziemeļrietumiem no plānotās darbības teritorijas un viens Vīksniņas upē pie Gāguļu – Raudupes ceļa. Ziņojumā norādīts, ka tie raksturo arī gruntsūdens kvalitāti. Tādējādi ūdens kvalitāte saskaņā ar Ministru kabineta 2002.gada 12.marta noteikumiem Nr.118 "Noteikumi par

virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti” raksturojama kā vāji piesārņots ūdens vai zema ūdens dabiskā kvalitāte.

3.3. Plānotās cūku intensīvās audzēšanas fermas darbības un tās nodrošinājuma raksturojums:

- 3.3.1. Paredzēts izveidot intensīvās cūku audzēšanas fermu, izbūvējot divas savā starpā savienotas cūku novietnes, vienlaicīgai 7500 cūku izvietošanai. Fermā paredzēts nobarot sivēnus dzīvsvārā no 25 kilogramiem līdz 100 kilogramiem, gadā nobarojot līdz 24000 cūku (ražošanas cikls 113 dienas, starp cikliem 3 dienas paredzētas telpu tīrīšanai un dezinfekcijai). Plānots, ka katru novietni centrālais koridors sadala divās daļās. Katrā novietnē paredzēts izveidot 16 dzīvnieku telpas ar 16 aizgaldiem katrā, katrā aizgaldā paredzēts turēt 14 – 15 cūkas. Cūku novietnēs paredzēts izbūvēt betona redeļu grīdas, zem kurām būs izbūvētas vannas kūstmēslu uzkrāšanai. Cūku novietnes paredzēts savienot ar piebūvi, kurā plānots izvietot administrācijas telpas, tualetes, apkalpojošā personāla ģērbtuves, dušas, atpūtas un veļas mazgāšanas telpas. Fermā paredzēts nodarbināt 6 cilvēkus. Blakus administratīvai ēkai paredzēts izvietot sešus lopbarības bunkurus, lopbarības pieņemšanas un sagatavošanas punktu.
- 3.3.2. Atšķirtos sivēnus, kuri sasnieguši 25 kilogramu dzīvsvāru, paredzēts iepirkt no Latvijas cūku audzētājiem. Lopbarības patēriņš tiek plānots līdz 21 tonnai diennaktī vai līdz 8000 tonnām gadā. Galvenās lopbarības komponentes būs mieži, kvieši, sojas produkti un barības piedevas. Kompleksā paredzēts izveidot 2x3 m lielu lopbarības pieņemšanas tvertni un tālāk pa slēgtiem elevatoriem transportēt uz sešiem lopbarības uzglabāšanas bunkuriem – četri graudiem, katrs ar 142 m³ ietilpību, un divi sojai, katrs ar 63,2 m³ ietilpību, no kuriem lopbarību pa transportieri atbilstoši receptei paredzēts nogādāt barības maisītājos un sajaukt ar ūdeni. Ziņojumā norādīts, ka cūku ēdināšanai tiks izmantota cūku vecuma grupām atbilstoša diēta, samazinot slāpekļa un fosfora saturu. Paredzēta slēgta tipa barības sagatavošanas līnija. Cūku barotavās barību atbilstoši ieprogrammētajam daudzumam pievadīs pa cauruļvadiem, līdz ar to barība būs optimāli pielāgota cūku bioloģiskajām vajadzībām. Cūku dzirdināšanai visus aizgaldus paredzēts aprīkot ar nipeļveida dzirdnēm.
- 3.3.3. Cūku novietnēs plānots ierīkot automātisku ventilācijas un klimata kontroles sistēmu, ar kuras palīdzību nodrošinās nepieciešamo mikroklimatu - gaisa apmaiņu, optimālu mitrumu un temperatūru. Ventilācijas sistēmu paredzēts aprīkot ar avārijas trauksmes signālu un rezerves ventilācijas iespējām.
- 3.3.4. Cūku novietņu papildus apsilde netiek plānota, taču gada aukstajos mēnešos katru dzīvnieku telpu pirms sivēnu ievietošanas paredzēts uzsildīt, izmantojot pārvietojamu, ar dīzeļdegvielu darbināmu sildītāju – siltā gaisa pūtēju. Personāla telpu apsildei paredzēts izmantot elektroenerģiju.
- 3.3.5. Pirmās alternatīvas gadījumā ventilācijas sistēmu paredzēts aprīkot ar siltummaini (uz katras novietnes 2 siltummaiņi katrs ar diviem izvadiem) – no cūku novietnēm izplūstošo gaisu paredzēts izvadīt caur siltuma enerģijas atgriešanas (rekuperācijas) iekārtu un sasildīt ieplūstošo gaisu. Atbilstoši Ziņojumā norādītajam cūku novietnes paredzētas 7,6 m augstas un gaisa izvadi +2,0 m virs novietnēm. Pirmās alternatīvas gadījumā paredzēts izbūvēt zemgrīdas nosūci starp grīdas restēm un šķidrmēslu līmeni zemgrīdas vannās (novadāmais gaiss tiek savākts kopējā ventilācijas šahtā un novadīts uz siltummaini). Ziņojumā norādīts, ka gaisa plūsmu paredzēts regulēt ar ventilatoriem un gaisa plūsmas ejas

- mehānisku atvēršanu/aizvēršanu. Siltummainī paredzēts izsmidzināt ūdeni, tādējādi absorbējot līdz 20% izplūstošajā gaisā esošo smalko daļiņu (putekļu). Izsmidzināto ūdeni paredzēts novadīt šķīdirmēslu zemgrīdas vannās.
- 3.3.6. Otrās alternatīvas gadījumā gaisa apmaiņu paredzēts nodrošināt, uzstādot katrā dzīvnieku telpā divus ventilatorus ar izvadiem uz jumta (pavisam 64 izvadi). Gaisa izvadus paredzēts ierīkot 1 m zem kores līmeņa jumta slīpumā. Ziņojumā norādīts, ka gaisa izvadi ir aprīkoti ar vārstiem, kas automātiski atveras/aizveras atkarībā no nepieciešamās ventilācijas intensitātes, kā arī automātiski tiek regulēts ventilatoru griešanās ātrums. Gaisa pieplūdei katras dzīvnieku telpas ārsienā paredzētas pieplūdes atveres, kas automātiski atveras/aizveras atkarībā no gaisa temperatūras. Elektrības padeves traucējumu gadījumiem ventilācijas sistēma ir aprīkota ar akumulatoriem, kas atver pieplūdes lūkas un ventilācijas izplūdes vārstus.
- 3.3.7. Objekta elektroapgādi paredzēts nodrošināt no AS “Latvenergo” uzņēmuma “Centrālie elektriskie tīkli”, izbūvējot jaunu transformatoru staciju. Elektropadeves traucējumu gadījumā paredzēts izmantot dīzeļdegvielas ģeneratoru. Pastāvīga dīzeļdegvielas uzglabāšana objektā nav paredzēta.
- 3.3.8. Objekta ūdensapgādes nodrošināšanai paredzēts ierīkot artēzisko urbumu. Atbilstoši Ziņojumam plānotais ūdens patēriņš cūkām 112,5 m³/dnn (41000 m³/gadā), novietņu tīrīšanai 348 m³/gadā, siltummaiņu darbības nodrošināšanai 88 m³/gadā, darbinieku sadzīves vajadzībām 0,6 m³/dnn (220 m³/gadā).
- 3.3.9. Novietņu tīrīšanā plānots izmantot augstspiediena mazgāšanas iekārtas un notekūdeņus savākt cūku novietņu zemgrīdas mēslu vannās. Novietņu dezinfekcijai paredzēts izmantot KICKSTART dezinfektantu, kas atbilstoši Ziņojumam pievienotajai drošības datu lapai tiek raksturots kā draudzīgs apkārtējai videi (sadalās līdz H₂O, CO₂ un O₂). Sadzīves notekūdeņu (0,6 m³/dnn) attīrīšanai paredzēts uzstādīt lokālas bioloģiskās notekūdeņu attīrīšanas ietaises un attīrītos ūdeņus novadīt grāvī. Lietus notekūdeņus no jumtiem un asfaltētiem laukumiem (aptuveni 2 ha) paredzēts savākt slēgtā sistēmā, novadīt nosēddīķī fermas teritorijā un tālāk – novadgrāvī.
- 3.3.10. Atbilstoši Ziņojumā sniegtajam aprēķinam, ieskaitot novietņu mazgāšanas notekūdeņus, fermā gadā veidosies līdz 15400 m³ šķīdirmēslu. Saskaņā ar Ministru kabineta 2004.gada 27.jūlija noteikumos Nr.628 “Īpašās vides prasības piesārņojošo darbību veikšanai dzīvnieku novietnēs” noteikto šķīdirmēslu uzkrāšana jānodrošina vismaz septiņus mēnešus, proti, jānodrošina līdz 10300 m³ šķīdirmēslu uzkrāšana. Šķīdirmēslu uzkrāšanas nodrošināšanai paredzēts izbūvēt hermētiskas tilpnes no ūdens izturīga dzelzsbetona:
- 1.alternatīva – katrā novietnē zem dzīvnieku telpām izbūvēt dziļas šķīdirmēslu krājevannas un centrālo šķīdirmēslu savācējkanālu; vienas novietnes šķīdirmēslu vannu kopējais tilpums 4811 m³ un šķīdirmēslu savācējkanāla tilpums 355 m³; abās novietnēs kopējais šķīdirmēslu uzkrājēju tilpums 10330 m³; pirms šķīdirmēslu izvadīšanas no konkrētās dzīvnieku telpas zemgrīdas vannas, tos paredzēts samaisīt (aptuveni 4 stundas) ar speciālu iegremdējamo maisītāju, lai nodrošinātu šķīdirmēslu pārvietošanos uz/pa centrālo šķīdirmēslu savācējkanālu; katru novietni paredzēts aprīkot ar divām šķīdirmēslu izsūkšanās atverēm.
 - 2.alternatīva - katrā novietnē zem dzīvnieku telpām izbūvēt seklas šķīdirmēslu krājevannas, no tām šķīdirmēslus novadīt centrālajā kanālā, tad starpkrātuvē un no tās pārsūknēt uz divām šķīdirmēslu krātuvēm ar teltsveida pārsegu; vienas novietnes šķīdirmēslu vannu kopējais tilpums 1991 m³, starpkrātuves tilpums 150 m³ un vienas šķīdirmēslu krātuves tilpums 4424 m³; kopējais šķīdirmēslu uzkrājēju tilpums

12980 m³; šķidrmēslu izvadīšana no zemgrīdas krātuvēm un pārsūkņēšana lielajās krātuvēs paredzēta vidēji reizi nedēļā.

- 3.3.11. Ņemot vērā Ministru kabineta 2011.gada 11.janvāra noteikumus Nr.33 "Noteikumi par ūdens un augsnes aizsardzību no lauksaimnieciskās darbības izraisīta piesārņojuma ar nitrātiem" noteikto, šķidrmēslu iestrādei nepieciešami 442 ha lauksaimniecībā izmantojamās zemes. Ziņojumā norādīts, ka SIA "Zemeka" ir noslēgti nomas līgumi vai panākta vienošanās par to parakstīšanu ar zemnieku saimniecībām par 596 ha lauksaimniecības zemes (aramzeme, ganības, tīrumi, atmatas, pļavas) Birzgales pagastā izmantošanu šķidrmēslu utilizēšanai. Šķidrmēslu uzskaitē fermā paredzēts ieviest uzskaites žurnālu, kurā tiks ierakstīts izvesto šķidrmēslu daudzums, izklīdes vieta un datums.
- 3.3.12. Kritušos dzīvniekus (aptuveni 1% no kopējā nobarojamo dzīvnieku skaita) paredzēts uzglabāt tiem speciāli paredzētos hermētiski noslēgtos konteineros, kuru novietošanai izveidos laukumu ar cieto segumu un nojumi, to apsaimniekošanai noslēdzot līgumu ar SIA "Reneta".
- 3.3.13. Veterinārmedicīniskos atkritumus, sadzīves atkritumus, izlietotās dienasgaismas spuldzes un ar naftas produktiem piesārņotos atkritumus paredzēts nodot licencētām atkritumu apsaimniekotājfirmām, noslēdzot atbilstošus līgumus.
- 3.3.14. Lai mazinātu infekciju risku, fermā dzīvniekus paredzēts turēt nodalītās telpās, ierīkot ventilācijas sistēmas un pēc katra ražošanas cikla (nepieciešamības gadījumā arī biežāk) veikt dzīvnieku telpu tīrīšanu un dezinfekciju. Lai mazinātu ugunsbīstamības risku, novietnes paredzēts aprīkot ar zibensnovēdējiem, elektropadeves traucējumu gadījumā izmantot dīzeļdegvielas ģeneratoru, nodrošināt ēkā signalizācijas ierīces un rokas pulverveida ugunsdzēsamos aparātus, ierīkot ugunsdzēsības dīķi.
- 3.3.15. Atbilstoši Ziņojumam aptuveni 230 m no plānotās cūku fermas virzās vietējais autoceļš V995 Druva - Birzgale – Valle, no tā paredzēts izbūvēt fermas pievedceļu. Virzoties pa autoceļu V995 uz ziemeļiem, sasniedz autoceļu P85 Rīgas HES – Jaunjelgava, bet, virzoties uz dienvidiem, sasniedz autoceļu P73 Vecumnieki–Nereta–Subate.
- 3.3.16. Atbilstoši Ziņojumam fermas ekspluatācijas laikā plānots vidēji 1 reiss nedēļā sivēnu piegādei, trīs reisi nedēļā izaudzēto dzīvnieku transportēšanai un barības piegādei aptuveni 234 reisi gadā vai viens reiss ik pārdienas. Ņemot vērā šķidrmēslu iestrādei un izklīdēšanai pieļaujamo laika posmu, šķidrmēslu izvešanai, izmantojot autocisternas ar 25 m³ ietilpību, būs nepieciešami 8 reisi dienā (75 dienas gadā, strādājot 3 maiņās). Šķidrmēslu transportēšanai ir izstrādāti 5 maršruti, kas atbilstoši Ziņojumā norādītajam nevirzās caur apdzīvotu vietu centriem:
- 1.maršruts pa autoceļu V995 Druva - Birzgale – Valle un apstrādājamo lauku pievedceļiem uz zemes gabaliem "ZKG Pildu Šipas" (kadastra Nr.74440070175), "Pildas" (kadastra Nr.74440070147), "Audzespieduri" (kadastra Nr.74440070029), "Pieduri" (kadastra Nr.74440070036), "ZKG Dzintari" (kadastra Nr.74440070125), kas izvietoti fermas tuvumā (aptuveni 1 km attālumā);
 - 2.maršruts pa autoceļu Dzintari - Gāguļi – Strautmaļi un apstrādājamo lauku pievedceļiem uz zemes gabaliem "Kaspari" (kadastra Nr.74440070195), "Jaunvilni" (kadastra Nr.74440070252), "Apsēni" (kadastra Nr.74440070186), "Cerības" kadastra Nr.74440070106), "ZKG Trūbas" (kadastra Nr.74440070107), kas izvietoti 5 līdz 6 km attālumā no fermas;

- 3.maršruts pa autoceļu Dzintari – Gāguļi un apstrādājamo lauku pievedceļiem uz zemes gabaliem “Jaundzilnas” (kadastra Nr.74440070153), “Gāguļi” (kadastra Nr.74440070010), “Raudupes” (kadastra Nr.74440070050), “Starciņi” (kadastra Nr.74440070064), kas izvietoti 2 līdz 5 km attālumā no fermas;
- 4.maršruts pa autoceļu Dzintari – Gāguļi – Ātiņi – Putniņi un Gāguļi – Strautmaļi un apstrādājamo lauku pievedceļiem uz zemes gabaliem “Zari” (kadastra Nr.74440040108), “Mazgi” (kadastra Nr.74440040090), “Bodnieki” (kadastra Nr.74440040068), “Svarēni” (kadastra Nr.74440040059), “Lejas Bruntāni” (kadastra Nr.74440040096), “Ceļmalnieki” (kadastra Nr.74440040024), “Bambari” (kadastra Nr.74440040007), “Kubulnieki” (kadastra Nr.74440040012), kas izvietoti līdz 16 km attālumā no fermas;
- 5.maršruts pa autoceļu V995, autoceļu V979 Birzgale – Enkurnieki un apstrādājamo lauku pievedceļiem uz zemes gabaliem “ZKG Dātavi” (kadastra Nr.74440060164), “Smilgu – Mārtiņi” (kadastra Nr.74440060125), “Balož-Malteni” (kadastra Nr.74440060131), “ZKG Mežsētas” (kadastra Nr.74440060143), “Aveni” (kadastra Nr.74440060046), kas izvietoti līdz 13 km attālumā no fermas.

Ziņojumā norādīts, ka panāktas vienošanās vēl par citu zemesgabalu (SIA “Tilbe agro” un SIA “Agronika” Birzgales pagasta īpašumos “Mežsētas - 2”, “Granti”, “Šļaunes – 1”, “Bukas”, “Kinesis”, “Šļaunes – 6”) izmantošanu šķidrmēslu utilizācijai ar kopējo lauksaimniecības zemes platību 826 ha.

3.3.17. Atbilstoši Ziņojumam lielākajā daļā lauku (līdz 67%) šķidrmēslu iestrāde paredzēta ar tūlītēju iestrādi augsnē, izmantojot autocisternu, kas aprīkota ar zemes irdinātāju un caurulēm; pārējās platībās (ganības, atmatas) šķidrmēsli tiks izkliedēti, izmantojot šļūtenes.

3.3.18. Atbilstoši Ziņojumam fermā tiks radītas 5 līdz 6 jaunas darbavietas.

4. Izvērtētā dokumentācija :

- SIA “Agronika” 2010.gada 12.oktobra iesniegums cūku intensīvās audzēšanas fermas izveides Ķeguma novada Birzgales pagasta “Dzintaros ZKG” ietekmes uz vidi novērtējumam un tam pievienotie materiāli - 14 lapas.
- Biroja 2010.gada 20.oktobra lēmums Nr.321 par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu paredzētajai darbībai – 1 lapa.
- Ietekmes uz vidi novērtējuma sākotnējās sabiedriskās apspriedes 2010.gada 30.novembrī protokols - 4 lapas.
- 2010.gada 14.decembra Programma ietekmes uz vidi novērtējumam SIA “Agronika” cūku intensīvās audzēšanas fermas izveidei Ķeguma novada Birzgales pagastā – 6 lapas.
- SIA “Vides Konsultāciju Birojs” 2011.gada 16.septembra vēstule Nr.271/11 par SIA “Agronika” un SIA “Zemeka” vienošanos par saistību pārņemšanu, lai nodrošinātu paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējumu - 2 lapas.
- Ziņojuma sabiedriskās apspriedes 2011.gada 22.septembrī protokols – 3 lapas.
- SIA “Vides Konsultāciju Birojs” 2011.gada 18.oktobra pavadvēstule Nr.304/11, ar kuru Birojā iesniegts Ziņojums, 1 sējums ar pielikumiem, 113 lapas.
- Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālās vides pārvaldes 2011.gada 10.novembra vēstule Nr.5-4/3640 saistībā ar paredzēto darbību - 1 lapa.
- Eksperta atzinums par Ziņojumu - 3 lapas.

- Biroja 2011.gada 30.novembra vēstule Nr.3-01/1371 par Ziņojumā nepieciešamajiem precizējumiem un papildinājumiem - 5 lapas.
- SIA "Vides Konsultāciju Birojs" 2012.gada 23.aprīļa pavadvēstule Nr.123/12, ar kuru Birojā iesniegts papildinātais Ziņojums, 1 sējums ar pielikumiem, 170 lapas.
- Eksperta atzinums par papildināto Ziņojumu - 6 lapas.
- Biroja 2012.gada 3.maija vēstule Nr.3-01/631 par papildinātajā Ziņojumā nepieciešamajiem precizējumiem un papildinājumiem - 4 lapas.
- SIA "Vides Konsultāciju Birojs" 2012.gada 3.septembra pavadvēstule Nr.304/12, ar kuru Birojā iesniegta Ziņojuma aktuālā versija, 1 sējums, 179 lapas.
- Eksperta atzinums par Ziņojuma aktuālo versiju - 5 lapas.

5. Informācija par paredzētās darbības novērtēšanas procesā apkopotajiem ieinteresēto pušu viedokļiem un argumentiem (tai skaitā par sabiedriskās apspriešanas rezultātiem):

5.1. Sākotnējā sabiedrības informēšana, sākotnējā sabiedriskās apspriešanas sapulce, ieinteresēto pušu viedoklis un argumenti:

- 5.1.1. Uzsākot ietekmes uz vidi novērtējumu, informatīvie materiāli par Ierosinātāja plānoto cūku intensīvās audzēšanas fermas izveides Ķeguma novada Birzgales pagasta "Dzintaros ZKG" bija pieejami SIA "Agronika" administrācijā, "Ozolmuižā", Lauberes pagastā, Ogres novadā; Birzgales pagasta administrācijā, Lindes ielā 2, Birzgales pagastā, Ķeguma novadā; Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālajā vides pārvaldē, Rūpniecības ielā 23, Rīgā, un Birojā, Rūpniecības ielā 23, Rīgā.
- 5.1.2. Paziņojumu par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras uzsākšanu Ierosinātais publicēja laikraksta "Latvijas Vēstnesis" 2010.gada 5.novembra numurā un laikraksta "Birzgales Avīze" 2010.gada 10.novembra numurā. Ierosinātais individuāli informēja nekustamo īpašumu īpašniekus (valdītājus), kuru nekustamie īpašumi robežojas ar paredzētās darbības teritoriju.
- 5.1.3. Paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējuma sākotnējā sabiedriskā apspriedē klātienē notika 2010.gada 30.novembrī Birzgales pagasta pārvaldē. Saskaņā ar sanāksmes protokolu tajā piedalījās 10 interesenti. SIA "Agronika" pārstāvis informēja klātesošos par plānoto darbību. Nekustamo īpašumu īpašnieki pauda bažas par smakām un kūtsmēslu izvešanu, interesējās par kritušo mājdzīvnieku utilizāciju, iespējamo darba vietu skaitu fermā. SIA "Agronika" pārstāvis sniedza informāciju par jaunajām tehnoloģijām cūkkopības nozarē, gaisa attīrīšanu, mēslu izvešanu un iestrādi, notekūdeņu savākšanu un attīrīšanu, barības sagatavošanu un citiem jautājumiem. Kāda sanāksmes dalībiece informēja, ka vēlas savā saimniecībā izveidot "Lauku sētu", kā arī izteica atzinību par iespēju iepazīties ar cūku intensīvās audzēšanas fermas izveides ieceri un izteica atbalstu tai.
- 5.1.4. Pamatojoties uz Ierosinātāja pieteikumu un sākotnējās sabiedriskās apspriešanas rezultātiem, Birojs sagatavoja un 2010.gada 14.decembrī izsniedza Programmu ietekmes uz vidi novērtējumam SIA "Agronika" cūku intensīvās audzēšanas fermas izveidei Ķeguma novada Birzgales pagastā.
- 5.1.5. 2011.gada 16.septembrī ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma izstrādātājs SIA "Vides Konsultāciju Birojs" iesniedza Birojā vēstuli un tai pievietoto Vienošanās kopiju, informējot, ka 2011.gada 7.martā SIA "Agronika" (reģistrācijas Nr.40003873357, adrese: "Ozolmuiža", Lauberes pagasts, Ogres novads, LV – 5044) ir noslēgusi vienošanos Nr.07/03/2011/V ar SIA "Zemeka" (reģ.

Nr.40103207992, adrese: "Stūrīši – 1", Lēdmanes pagasts, Lielvārdes novads, LV – 5011) par to, ka SIA "Zemeka" uzņemas visus pienākumus un tiesības, kuras nosaka normatīvie akti, lai nodrošinātu Biroja 2010.gada 20.oktobrī pieņemtā lēmuma Nr.321 "Par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu SIA "Agronika" cūku intensīvās audzēšanas fermas izveidei Ķeguma novada Birzgales pagasta nekustamajā īpašumā "Dzintari ZKG" (kad. Nr.7444-007-0125)" izpildi.

5.2. Sabiedrības informēšana, sabiedriskās apspriešanas sapulce, ieinteresēto pušu viedoklis Ziņojuma izstrādes stadijā:

- 5.2.1. Ziņojumu sagatavoja SIA "Vides Konsultāciju Birojs". Paziņojums par sagatavoto Ziņojumu tika publicēts laikraksta "Birzgales Avīze" 2011.gada 10.septembra numurā un ievietots interneta mājaslapā www.vkb.lv (sadaļa "Jaunami"). Informācija par sabiedrības līdzdalības pasākumiem un elektroniskā saite uz sagatavoto ziņojumu tika ievietota arī Biroja interneta mājaslapā www.vpvb.gov.lv.
- 5.2.2. Ziņojums sabiedrībai bija pieejams Birzgales pagasta pārvaldē, Lindes ielā 2, Birzgales pagastā, Ķeguma novadā, un interneta mājaslapā www.vkb.lv (sadaļa "Jaunami").
- 5.2.3. Ziņojuma sabiedriskā apspriede klātienē notika 2011.gada 22.septembrī Birzgales pagasta pārvaldē un tajā saskaņā ar sanāksmes protokolu piedalījās 15 interesenti. Ierosinātāja pārstāvis sniedza informāciju par plānoto darbību, fermas izvietojumu, saražoto kūsmēsļu daudzumu un platībām, kur tos paredzēts izkliegt, smaku iespējamo izplatību. Sanāksmes dalībnieki jautāja par kritušo dzīvnieku utilizāciju, vai ir veikta iedzīvotāju aptauja, kad plānots uzsākt būvniecību, cik ilgi uzkrās kūsmēsļus. Kāds sanāksmes dalībnieks norādīja, ka cūku mēsli krātuvē nosēžas. SIA "Zemeka" pārstāvis iespēju robežās sniedza atbildes un sniedza informāciju par fermā plānotajām tehnoloģijām, norādot, ka nesen Vācijā uzbūvēta līdzīga ferma.
- 5.2.4. Atbilstoši Ziņojumā norādītajam, lai iegūtu priekšstatu par sabiedrības attieksmi saistībā ar plānoto darbību, 2011.gada martā tika veikta 12 Birzgales pagasta iedzīvotāju telefonintervijas (saimniecības "Rukmūļi – 2", "Rukmūļi – 1", "Gubeņaudzes", "Raudupes", "Dzintari", "Rotas", "Grašiņi", "Priedkalni", "Dobelnieki", "Beikapi", Gobas stacija, "Lāčplēši") un Valles pagasta māju "Bebri" iedzīvotāju aptauja. 9 respondenti atzinuši, ka pagasta teritorijā jāattīsta lauksaimniecība un atbalsta plānotās cūku fermas būvniecību, norādot, ka cūkkopības nozares attīstība bez īslaicīgām periodiskām smaku neērtībām nav iespējama, taču vienlaikus arī atzīmē smaku ietekmi kā nevēlamu. Kopumā jauna lopkopības uzņēmuma attīstību pagasta teritorijā atbalstīja 8 respondenti, 3 – attieksme bija neitrāla, bet 2, kas dzīvo samērā tālu no paredzētās darbības vietas ("Lāčplēši" un "Dobelnieki") - uzskatīja par nevēlamu. Kā galvenais iemesls noraidošai attieksmei tika minēta smaku izplatība, kas Ziņojuma autoru skatījumā saistīta ar esošo cūkkopības kompleksu darbību. Pozitīvu attieksmi galvenokārt pāuda tuvāk dzīvojošie respondenti, domājot par darbavietām.
- 5.2.5. Atbilstoši Ziņojumā norādītajam, pašvaldības attieksme pašreizējā projekta attīstības stadijā ir atbalstoša.

5.3. Sabiedrības informēšana par Birojam iesniegto Ziņojumu un argumenti Ziņojuma izvērtēšanas stadijā:

5.3.1. Birojā Ziņojums tika iesniegts 2011.gada 18.oktobrī. Paziņojums par iesniegto Ziņojumu un Ziņojums tika ievietots internetvietnēs www.vkb.lv un www.vpvb.gov.lv.

5.3.2. Ziņojuma izvērtēšanas laikā Birojs saņēma Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālās vides pārvaldes 2011.gada 10.novembra vēstuli Nr.5-4/3640, kurā norādīts, ka:

- Ziņojumam nav pievienota siltummaiņa principiālā shēma un aprēķini, kas ļautu pārliecināties par novadāmā gaisa attīrīšanas pakāpi, kā arī nav sniegts iekārtas detālāks darbības apraksts un informācija, kur šādas iekārtas un ar kādu efektivitāti ir izmantotas smaku un gaisa attīrīšanai;
- nav informācijas par vakuumnosūces sistēmas darbības hidraulisko režīmu, kā to plānots ieregulēt un pārbaudīt, lai vienmērīgi novadītu gaisu no zemgrīdas kanāliem;
- nav informācijas saistībā ar zemgrīdas kanālu sienu un grīdas hermētiskuma pārbaudēm, to veikšanas veidu un kārtību.

Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālā vides pārvalde rekomendē izvērtēt biogāzes ražošanas un koģenerācijas stacijas būvniecības alternatīvu, kas viņuprāt ļautu ievērojami samazināt piesārņojošo vielu emisijas gaisā un smakas, vienlaikus iegūstot siltumenerģiju un elektroenerģiju. Vēstulē norādīts, ka Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālajai vides pārvaldei nav citu būtisku iebildumu, taču tiek rekomendēts novērst iepriekš minētās Ziņojuma nepilnības.

5.3.3. Birojs, pieaicinot ekspertu, izvērtēja iesniegto Ziņojumu un secināja, ka Ziņojumā nav ietverta visa informācija, kas nepieciešama atzinuma sagatavošanai. Pamatojoties uz likuma "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" 20.panta (2)daļu Birojs sagatavoja un 2011.gada 30.novembrī nosūtīja Ierosinātajam un SIA "Vides Konsultāciju Birojs" vēstuli, norādot, kādu sniegto informāciju nepieciešams precizēt un papildināt. Vēstulei tika pievienots arī pieaicinātā eksperta atzinums.

5.3.4. SIA "Vides Konsultāciju Birojs" 2012.gada 23.aprīlī Birojā iesniedza Ziņojuma papildināto versiju. Paziņojums par to tika ievietots internetvietnēs www.vkb.lv, http://www.kegums.lv/page/5&news_id=315 un www.vpvb.gov.lv. un Ziņojums bija pieejams internetvietnē www.vkb.lv. Ziņojumā tika iekļauts saņemto priekšlikumu un ierosinājumu apkopojums un izvērtējums, kā arī pievienoti Latvijas Lauksaimniecības universitātes zinātnieku un Latvijas cūku audzētāju asociācijas speciālistu atzinumi par fermā paredzētajiem tehnoloģiskajiem risinājumiem un sarakste ar Eiropas Komisijas Izpētes centru Nākotnes tehnoloģiju studiju institūtā par piedāvātā risinājuma šķidrmēslu uzglabāšanai zemgrīdas mēslu krātuvē fermas ēkā un gaisa nosūci no zemgrīdas ar attīrīšanu slapajā skruberī atbilstību labākiem pieejamiem tehniskiem paņēmieniem (LPTP) cūkkopības nozarē, jo Ziņojuma autori uzskata, ka piedāvātā šķidrmēslu apsaimniekošanas tehnoloģija ir moderna un samazina negatīvo ietekmi uz vidi vairāk nekā citas tehnoloģijas, kas iekļautas pašreizējā LPTP dokumentā. Saistībā ar Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālās vides pārvaldes rekomendāciju izvērtēt biogāzes ražošanas un koģenerācijas stacijas būvniecības alternatīvu, Ziņojumā norādīts, ka biogāzes ražošana tikai no cūku mēsliem nav efektīva un aptuveni 50% izejvielu (zaļā biomasa) nepieciešams izaudzēt vēl papildus. Lai to

iegūtu, papildus nepieciešamas lauksaimniecības zemes (aptuveni 430 ha) kukurūzas vai zāles audzēšanai. Savukārt biogāzes ražošanas atkritumi jāizkliedē uz laukiem, un atkritumos paliek gan slāpekļis, gan fosfors, kas neizdalās biogāzes ražošanas procesā. Tādējādi Ziņojuma autori norāda, ka biogāzes ražošanas projekta vienīgā priekšrocība ir smakas samazināšana mēslu transportēšanas un izkliešanas laikā, taču lielākā smakas emisija cūkkopībā ir no ventilācijas sistēmas.

5.3.5. Izvērtējot Ziņojuma papildināto versiju, Birojs secināja, ka ziņojuma atsevišķās nodaļās sniegtā informācija joprojām neatbilst Programmas prasībām un Biroja 2011.gada 30.novembrī vēstulē Nr.3-01/1371 norādītajam. Ņemot vērā konstatētos trūkumus, Birojs, pamatojoties uz likuma "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" 20.panta (4)daļu un ņemot vērā arī valstī kopumā sabiedrības ļoti negatīvo attieksmi pret cūkkopības uzņēmumiem, 2012.gada 3.maijā nosūtīja Ierosinātajam un SIA "Vides Konsultāciju Birojs" vēstuli Nr.3-01/631, lūdzot novērst norādītās ziņojuma nepilnības un sagatavot pamatotu nepieciešamo informāciju. Birojs nosūtīja SIA "Vides Konsultāciju Birojs" un Ierosinātajam izvērtēšanai pieaicinātā eksperta atzinumu par Ziņojuma papildināto versiju.

5.3.6. SIA "Vides Konsultāciju Birojs" 2012.gada 3.septembrī Birojā iesniedza Ziņojuma aktuālo versiju. Ziņojumam ir pievienots pārskats, kurā sniegtas atbildes un komentāri saistībā ar Biroja 2012.gada 3.maija vēstuli un pieaicinātā eksperta atzinumu, norādīts, ka plānotās fermas projekta izstrādē un tehnoloģiju piegādē ir piesaistīts viens no specializētajiem Vācijas uzņēmumiem, ka ir veikts piesārņojošo vielu emisijas daudzuma pārrēķins un atkārtota piesārņojošo vielu (tai skaitā smaku) izkliešanas modelēšana, kā arī vairākkārt uzsvērts, ka plānotās fermas projekta novitāte ir mēslu uzkrāšana dziļās zemgrīdas mēslu vannās ar iespēju uzkrātos mēslus labi samaisīt un vannas pilnīgi iztukšot, kā arī mehāniskās (piespiedu) ventilācijas sistēmas izveide ar nosūci no zemgrīdas telpas un ventilācijas sistēmas aprīkošana ar siltuma enerģijas atgriešanas (rekuperācija) iekārtām, kas arī nodrošina izplūstošajā gaisā smalko daļiņu (putekļu) attīrīšanu par 20% (slapjais skruberis). Šī informācija tika ievietota arī internetvietnēs www.vkb.lv un www.vpvb.gov.lv.

6. Nosacījumi, ar kādiem paredzētā darbība ir īstenojama vai nav pieļaujama:

6.1. Ziņojumā identificēti un izvērtēti sekojoši galvenie iespējamās plānotās darbības ietekmes uz vidi aspekti:

- 6.1.1. Gaisu piesārņojošo vielu prognozētā emisija un izmaiņas gaisa kvalitātē, izmešu samazināšanas pasākumu raksturojums; smaku iespējamās izplatības novērtējums.
- 6.1.2. Trokšņu izplatības novērtējums.
- 6.1.3. Augsnes, grunts, gruntsūdeņu un virszemes ūdeņu piesārņojuma iespējamības novērtējums.
- 6.1.4. Paredzētās darbības ietekme uz apkārtnes bioloģisko daudzveidību.
- 6.1.5. Prognoze par iespējamo ietekmi uz ainavas daudzveidību, kultūrvēsturisko vidi un rekreācijas resursiem.
- 6.1.6. Iespējamo limitējošo faktoru analīze; alternatīvu salīdzinājums un izvērtējums.

6.2. Izvērtējot Ziņojumā identificētās un izvērtētās iespējamās plānotās darbības ietekmes uz vidi, Birojs secina sekojošo:

6.2.1. Gaisu piesārņojošo vielu prognozētā emisija un izmaiņas gaisa kvalitātē; smaku iespējamās izplatības novērtējums:

- 6.2.1.1. Atbilstoši ziņojumam 1.alternatīvai ir identificēti 9 emisijas avoti (1 barības pārkraušanas/uzglabāšanas mezglis un cūku novietņu 8 gaisa izvadi – katru novietni paredzēts aprīkot ar diviem siltummaiņiem un katru siltummaini ar 2 gaisa izvadiem) un 2.alternatīvai ir identificēti 67 emisijas avoti (1 barības pārkraušanas/uzglabāšanas mezglis, cūku novietņu 64 gaisa izvadi un 2 šķīdumslu krātuves ārpus fermas).
- 6.2.1.2. Ziņojumā tiek sniegti emisijas avotu piesārņojošo vielu emisiju (PM_{10} , $PM_{2,5}$, sērūdeņradis, amonjaks) aprēķini abiem alternatīvajiem variantiem. Emisiju aprēķinam izmantota ASV Vides aizsardzības aģentūras (EPA) izstrādātā aprēķināšanas metodika un Vācijas Inženieru Apvienības izstrādātās un apstiprinātās vadlīnijas (standarts) cūku, liellopu, putnu un zirgu novietņu sistēmām, emisijām un imisijām. 1.alternatīvai aprēķinātas iespējamās emisijas no novietņu ventilācijas sistēmas. Vācijas Inženieru Apvienības dokumentā norādīts, ka, ilglaicīgi uzkrājot mēslus novietnē, periodiski jāveic to homogenizācija, kas izraisa palielinātas piesārņojošo vielu emisijas (skat. Vācijas Inženieru Apvienības dokumenta 29.lpp. 12.tabulu). 2.alternatīvai aprēķinātas iespējamās emisijas no novietņu ventilācijas sistēmas un šķīdumslu krātuvēm ārpus fermām. Novērtējot prognozētos izmešu (emisijas) apjomus, jāpārbauda, ka tie jebkurā gadījumā dod tuvinātus rezultātus, jo neviena metodika nevar pilnīgi precīzi raksturot faktisko situāciju, kas atkarībā no konkrētajiem apstākļiem var būt nedaudz atšķirīga.
- 6.2.1.3. Ziņojumā norādīts, ka piesārņojošo vielu izkliedes aprēķināšanai izmantota valsts SIA "Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs" datorprogramma EnviMan. Piesārņojošo vielu izkliedes modelēšana ir veikta, ņemot vērā stacionāro piesārņojuma avotu (datu bāze "2-Gaiss") un transporta avotu radītās emisijas (transporta plūsmu intensitātes mērījumu dati). Atbilstoši Ziņojumā sniegtajai informācijai, ņemot vērā fonu, fermas ekspluatācijas laikā gaisa kvalitātes normatīvi (PM_{10} , $PM_{2,5}$, sērūdeņradis) cilvēka veselības aizsardzībai netiks pārsniegti tuvāko viensētu teritorijās. Tā kā likumdošanas akti nenosaka robežlielumu vai mērķlielumu amonjakam, 24 stundu ekspozīcijas novērtēšanai ir izmantots Lielbritānijas Vides aģentūras normatīvs $180 \mu\text{g}/\text{m}^3$, kas konkrētajā gadījumā ir tikai rekomendējošs. Lai gan nav viennozīmīgs Ziņojumā iekļautais 31.attēls amonjaka 24 stundu maksimālās koncentrācijas novērtējumam 2.alternatīvas gadījumā, kas norāda uz atsevišķu piesārņojuma maksimuma veidošanos tālu no emisijas avotiem ar tendenci samazināties avotu virzienā, atbilstoši izkliedes aprēķinu rezultātiem dzīvojamo māju apkārtnē amonjaka koncentrācija nepārsniedz $150 \mu\text{g}/\text{m}^3$.
- 6.2.1.4. Ziņojumā gaisa kvalitātes normatīvu cilvēka veselības aizsardzībai pārsniegumi netiek prognozēti nevienai alternatīvai. Salīdzinot abas piedāvātās alternatīvas, nav būtiskas atšķirības ekspluatācijas laikā ne daļiņu PM_{10} diennakts un gada perioda izkliedē, ne daļiņu $PM_{2,5}$ gada perioda izkliedē, arī sērūdeņraža koncentrācija tiek prognozēta mazāka nekā 1% no gaisa kvalitātes mērķlieluma, taču informācija par sērūdeņradi nav viennozīmīga, jo atbilstoši alternatīvu apkopojošajam izvērtējumam (skat. 35.tabulu 178.lpp.) sērūdeņraža kopējās emisijas 1.alternatīvai tomēr ir lielākas. Atbilstoši Ziņojumā norādītajam amonjaka koncentrācija tiešā fermas tuvumā 1.alternatīvas gadījumā tiek

prognozēta ievērojami augstāka ($461 \mu\text{g}/\text{m}^3$), nekā 2.alternatīvas gadījumā (līdz $150 \mu\text{g}/\text{m}^3$), taču tiek prognozēts, ka dzīvojamo māju apkārtnē amonjaka koncentrācija nepārsniegs $150 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Aprēķinātie emisiju daudzumi viennozīmīgi neatspoguļo emisijas atšķirības, kas saistītas ar izvēlētajām novietņu sistēmām, jo arī 2.alternatīvai izmantots tas pats amonjaka emisijas faktors, neveicot izvērtējumu amonjaka emisiju samazinājuma aspektā atbilstoši Atsauces dokumentam par labākajiem tehniskajiem paņēmieniem intensīvai cūku un māļputnu audzēšanai. Atbilstoši Atsauces dokumentam amonjaka emisiju samazinājums varētu būt 25% līdz 60%. Līdz ar to arī Ziņojumā sniegtais emisiju aprēķins ir orientējošs. Ņemot vērā minēto, Ziņojumā nav pārlicinošas informācijas, ka 1.alternatīva, kas pēc apraksta atbilst Atsauces dokumentā norādītajai **atskaite**s sistēmai, dotu kopumā labākus rezultātus nekā Atsauces dokumentā iekļautie risinājumi. Faktiski no Ziņojumā norādītā (skat. 35.tabulu 178.lpp.) arī attiecībā uz smaku 1.alternatīva dod sliktāku rezultātu, bet smakas faktiski ir būtiskākā un traucējošākā ietekme no cūkkopības fermām.

- 6.2.1.5. Uzkrājot šķidrmēslus tikai zemgrīdas vannās (1.alternatīva), Ziņojumā norādīts, ka paredzētā ventilācijas sistēmas aprīkošana ar siltummaiņi un ūdens izsmidzināšana tajā (1.alternatīva) nodrošina izplūstošajā gaisā smalko daļiņu (putekļu) attīrīšanu par 20% (slapjais skruberis).
- 6.2.1.6. Ziņojumam pievienotajā LLU zinātnieku atzinumā (Ziņojuma 24.pielikums) norādīts, ka projekta 1.alternatīva ietver vairākus jaunus tehnoloģiskus risinājumus (tikai zemgrīdas dziļas krātuves, kūtsmēslu izvadīšana no katras dzīvnieku telpas atsevišķi, šķidrmēslu tieša izsūkņēšana no cūku novietnēm, vēdināšanā izmantotā gaisa virzīšana cauri dzīvnieku telpu zemgrīdas daļām, siltummaiņi), kuri līdz šim Latvijā nav pārbaudīti, bet tiek pielietoti Rietumeiropas valstīs. Atzinumā norādīts, ka fermas ekspluatācija nevar nodarīt būtiskus kaitējumus apkārtējai videi, taču palielināta slodze būs fermas ventilācijas sistēmai, tāpēc vēlams kūts ventilācijas sistēmu papildināt ar attīrīšanas filtriem apkārtējā vidē novadāmajam gaisam, kuri spēj būtiski samazināt nevēlamo smaku emisiju, it īpaši šķidrmēslu pārkraušanas un izvākšanas laikā. Šādi filtri ziņojumā netiek paredzēti.
- 6.2.1.7. Ziņojumam pievienotajā cūkkopības speciālistu atzinumā (Ziņojuma 25.pielikums) norādīts, ka jaunās tehnoloģijas (nelielu gabarītu jaudīga maisīšanas un sūkņēšanas tehnika un jaudīga zemgrīdas ventilācijas sistēma) nodrošina iespēju kūtsmēslus uzglabāt zem fermas un izvest no katra korpusa atsevišķi, vienlaikus nodrošinot labus apstākļus dzīvnieku fermā. Šāda tehnoloģija tiek izmantota rietumvalstīs, piemēram, Vācijā. Atzinumā norādīts, ka fermās, kur zemgrīdas kanāli kalpo par šķidrmēslu uzglabāšanas krātuvēm, obligāti jābūt zemgrīdas ventilācijai, kas nodrošina svaigā gaisa kustību vispirms uz dzīvnieku turēšanas zonu un tad tālāk caur redeļu grīdu nosūc uz centrālo ventilācijas kanālu. Izvērtējot 1.alternatīvas tehnoloģiskos risinājumus (šķidrmēslu uzglabāšana zemgrīdas mēslu krātuvē un kanālos, jaudīga zemgrīdas ventilācijas sistēma, kas nosūc gaisu no telpas virs šķidrmēsliem, siltummaiņu izmantošana, gaisa attīrīšana izsmidzinot ūdeni), atzinumā norādīts, ka tie ir reāli izpildāmi un praksē pārbaudīti, vienlaikus norādot, ka šādām tehnoloģijām ir ļoti maza pieredze Latvijā, tāpēc, lai izstrādātu labu tehnisko projektu, SIA "Zemeka" būs nepieciešama ārvalstu projektētāju palīdzība.
- 6.2.1.8. Ziņojuma norādīts, ka Vācijā jaunas intensīvas cūkkopības fermas tiek būvētas gan ar ārējām mēslu uzglabāšanas krātuvēm, gan tikai ar zemgrīdas mēslu

krātuvēm novietnēs, taču Ziņojumā nav informācijas par konkrētām lielām cūkkopības fermām, kas atbilst A kategorijas piesārņojošai darbībai, un to ekspluatācijas pieredzi.

- 6.2.1.9. Otrās alternatīvas gadījumā uz cūku novietņu jumtiem paredzēts izvietot kopumā 64 gaisa izvadus un šķidrmēslu uzkrāšanai izbūvēt divas mēslu krātuves ārpus novietnēm. Pārklājot krātuves ar teltsveida pārsegu, nodrošina 85% emisiju samazinājumu no šīm mēslu krātuvēm. Tai pat laikā 2.alternatīvas gadījumā, neraugoties uz atšķirīgiem tehnoloģiskajiem risinājumiem, amonjaka emisiju aprēķinā no novietnēm izmantots 1.alternatīvas emisiju faktors, kā arī nav izvērtēti Atsauces dokumentā norādītie risinājumi emisiju samazināšanai no cūku mītnēm, kas definēti kā “caurules gala” tehnoloģija, proti, ventilācijas sistēmas izveide ar gaisa izvadu caur attīrīšanas iekārtām (līdzīgi 1.alternatīvai), jo fermā tiek plānota automatiska ventilācijas sistēma. Saskaņā ar Atsauces dokumentu, ventilācijas gaisu novadot caur biofiltra bloku, tiek absorbēts līdz 70% amonjaka emisiju.
- 6.2.1.9. Ziņojumā ir iekļauti smaku emisijas izkliedes modelēšanās rezultāti, uzrādot varianta aprēķinu augstākās vērtības, atbilstoši kuriem Ministru kabineta 2004.gada 27.jūlija noteikumos Nr.626 “Noteikumi par piesārņojošās darbības izraisīto smaku noteikšanas metodēm, kā arī kārtību, kādā ierobežo šo smaku izplatīšanos” noteiktie smakas mērķlielumi netiks pārsniegti nevienā no alternatīvām ne fermas ($10 \text{ OU}_E/\text{m}^3$), ne lauksaimniecības zemju ($8 \text{ OU}_E/\text{m}^3$), ne dzīvojamo māju teritorijās ($5 \text{ OU}_E/\text{m}^3$). Atbilstoši Ziņojumam piesārņojuma izkliedei nelabvēlīgos apstākļos (vēja ātrums 2,4 m/s un mazāks, dienviņu un dienviēdrietumu vēji) stundas koncentrācija var sasniegt $66 \text{ OU}_E/\text{m}^3$ un smaku traucējumu varētu izjust iedzīvotāji viensētās “Bīķernieki”, “Glīdzdi”, “Lauciņi”, “Zeltiņi”, “Dzeņi”. Tomēr, kā jau minēts, smaku izplatību modelēšana raksturo orientējoši.
- 6.2.1.10. Atbilstoši Ziņojumam lielākajā daļā lauku (līdz 67%) šķidrmēslu iestrāde paredzēta ar tūlītēju iestrādi augsnē, izmantojot autocisternu, kas aprīkota ar zemes irdinātāju un caurulēm. Šāda šķidrmēslu iestrāde augsnē smakas emisiju samazina par 50%. Pārējās platībās (ganības, atmatas) šķidrmēsli tiks izkliedēti, izmantojot šļūtenes. Šāds izkliedes veids smakas emisiju samazina par 40%.

Nemot vērā nozīmīgāko emisijas faktoru un smaku izkliedes modelēšanas nenoteiktību, Ziņojumā sniegtie emisijas daudzumi un izkliede ir tikai orientējoši, kā arī ņemot vērā to, ka līdz 600 m attālumā ap fermas teritoriju atrodas 9 viensētas, fermā plānots ievērojams nobarojamo cūku skaits (7500) un Latvijā nav pieredzes vairākiem plānotajiem risinājumiem novietnēs, darbības ierosinātajam jāērēķinās ar smaku sajūtāmības kontroles pasākumu realizāciju un atkarībā no rezultātiem – papildus smaku samazināšanas pasākumu veikšanu. Birojs uzskata, ka konkrētajā gadījumā saskaņā ar likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 20.panta (10)daļu norādāmi nosacījumi, ar kādiem iespējama paredzētā darbība:

- Fermas darbībā jānodrošina Ministru kabineta 2009.gada 3.novembra noteikumu Nr.1290 “Noteikumi par gaisa kvalitāti” noteikto prasību izpildi un nepieciešamie smaku samazināšanas pasākumi, lai nodrošinātu Ministru kabineta 2004.gada 27.jūlija noteikumos Nr.626 “Noteikumi par piesārņojošās darbības izraisīto smaku noteikšanas metodēm, kā arī kārtību, kādā ierobežo šo smaku izplatīšanos” prasību ievērošanu.
- Jānodrošina, ka šķidrmēslu utilizācija netiek veikta brīvdienās un svētku dienās, kā arī nelabvēlīgos laika apstākļos, kad vējš ir tuvāko apdzīvoto māju virzienā.

- Veicot šķidrmēslu utilizāciju, maksimāli jānodrošina, ka tiek ievērots vēja virziens, lai nesekmētu smaku virzīšanos uz tuvākajām mājām, kā arī jāņem vērā meteoroloģiskie apstākļi.
- Nepieciešams nodrošināt Ziņojumā norādīto, ka šķidrmēslu izkliede tiek koncentrēta vienā teritorijā, lai iespējami ātri pabeigtu izkliedi konkrētajā teritorijā un maksimāli samazinātu ar to saistītās neērtības apkārtējiem iedzīvotājiem.
- Nepieciešams nodrošināt, ka aramzemē šķidrmēsli tiek izkļiedēti un uzreiz veikta to dzīļestrāde.
- Nepieciešams nodrošināt Ziņojumā norādīto, ka šķidrmēslu izkļiedēšana tiks saskaņota ar pašvaldību, tuvāko māju īpašniekiem un izkļiedei paredzēto lauksaimniecības zemju īpašniekiem.
- Jāizveido smaku piesārņojuma uzraudzības sistēma, kas ietver gan sūdzību reģistrēšanu, gan regulāru smakas sajūtamības kontroli fermas teritorijā, uz fermas robežas, fermai tuvākajās dzīvojamās apbūves teritorijās un šķidrmēslu izkļiedes periodā arī izkļiedes laukiem tuvākajās dzīvojamās apbūves teritorijās, kā arī jānodrošina rezultātu protokolēšanu. Uzkrājot pietiekamu datu apjomu, jānodrošina atkārtots, detalizēts smaku emisiju izvērtējums un salīdzinājums ar smaku modelēšanas rezultātiem un, nepieciešamības gadījumā, jānodrošina papildus pasākumu realizācija smaku samazināšanai, piemēram, papildus filtru sistēma ventilācijas izmetēm no fermas.
- Gar fermas teritorijas robežu jāizveido aizsargstādījumu - ātraudzīgu koku un krūmu josla gaisa piesārņojuma izplatības ierobežošanai pieguļošajā teritorijā.

6.2.2. Trokšņu izplatības novērtējums:

- 6.2.2.1. Trokšņa emisija paredzama no autotransporta būvniecības un ekspluatācijas laikā, no būvtechnikas un ventilācijas sistēmas ekspluatācijas laikā. Tuvākās mājas "Dzilnas" atrodas aptuveni 340 m attālumā. Objekta būvniecība paredzēta aptuveni 6 mēnešus un tikai dienas gaišajā laikā, tāpēc Ziņojumā netiek prognozēti trokšņa normatīvu pārsniegumi būvniecības laikā.
- 6.2.2.2. Fermas ekspluatācijas laikā plānots vidēji 1 reiss nedēļā sivēnu piegādei, trīs reisi nedēļā izaudzēto dzīvnieku transportēšanai un vidēji 1 reiss ik pārdienas barības piegādei, tādējādi autotransporta kustības intensitātes pieaugums uz vietējās nozīmes autoceļa V995 Druva - Birzgale – Valle tiek vērtēts kā nebūtisks un netiek prognozēts, ka tas radīs neērtības vietējiem iedzīvotājiem.
- 6.2.2.3. Barības dzirnavas paredzēts izvietot ēkā, kas troksni slāpēs. Ventilatorus 1.alternatīvas gadījumā paredzēts izvietot zemjumta daļā. Ziņojumā norādīts, ka 7 m attālumā no ventilatora troksnis ir 62 dB un tas slāpējas, palielinoties attālumam. Ziņojumā norādīts, ka 2.alternatīvas gadījumā paredzēts izveidot ventilācijas sistēmu, kas jau šobrīd tiek izmantota cūkkopības kompleksos, un, iepazīstoties ar analogu ventilatoru trokšņa rādītājiem, secināms, ka 70 līdz 100 m attālumā netiek uzrādīti trokšņa līmeņu pārsniegumi. Ņemot vērā, ka tuvākā māja atrodas aptuveni 340 m attālumā, netiek prognozēti trokšņa robežlielumu (diena, vakars, nakts) pārsniegumi tuvāko māju teritorijās.
- 6.2.2.4. Šķidrmēslu izvešanai, izmantojot autocisternas ar 25 m³ ietilpību, tiek plānoti 8 reisi dienā. Tā kā lauki izvietoti dažādās vietās, atšķirīgi ir arī transportēšanas maršruti, tas mazina transporta kustību gar mājām, kas izvietotas ceļu tuvumā. Līdz ar to netiek prognozēts trokšņa līmeņa pārsniegums un būtiski traucējumi iedzīvotājiem.

6.2.2.5. Ziņojumā norādīts, ka viesu mājas “Kalna druvas” saimnieki tiks individuāli informēti par šķidrmēslu transportēšanu.

Nemot vērā iepriekš minēto, Birojam Atzinumā nav nepieciešams noteikt papildus obligātos nosacījumus darbu organizācijai vai trokšņa ietekmes samazināšanai fermā.

6.2.3. Augsnes, grunts, gruntsūdeņu un virszemes ūdeņu piesārņojuma iespējamības novērtējums:

- 6.2.3.1. Šķidrmēslu uzkrāšanai paredzēts izbūvēt atbilstoša tilpuma hermētiskas tilpnes no ūdens izturīga dzelzsbetona un veikt regulāru krātuvju apsekošanu pēc iztukšošanas.
- 6.2.3.2. SIA “Zemeka” rīcībā ir pietiekamas lauksaimniecībā izmantojamo zemju platības šķidrmēslu utilizācijai.
- 6.2.3.3. Atbilstoši Ziņojumā norādītajam šķidrmēslu uzskaitē fermā paredzēts ieviest uzskaites žurnālu, kurā tiks ierakstīts izvesto šķidrmēslu daudzums, izkļiedes vieta un datums; tiks ievēroti individuālie lauku mēslošanas plāni un periodiski veikta barības vielu daudzuma kontrole augsnē.
- 6.2.3.4. Ziņojumā sniegta informācija, ka fermas un izkļiedes lauku tuvumā (200 m attālumā) nav ūdens ieguves avotu, un artēzisko ūdeņu horizonti ir dabiski labi aizsargāti.
- 6.2.3.5. Tā kā šķidrmēslu iestrāde paredzēta tikai reizi gadā, lauki izvietoti salīdzinoši mazapdzīvotā reģionā un ir meliorēti, stingri ievērojot iestrādes laiku, dziļumu, šķidrmēslu daudzumu, kā arī Aizsargjoslu likumā noteiktos ierobežojumus, Ziņojumā netiek prognozēta būtiska ietekme uz gruntsūdens kvalitāti.
- 6.2.3.6. Ziņojumā iekļautā informācija liecina, ka plānotās fermas apkārtnē virszemes ūdens raksturojams kā vāji piesārņots ūdens vai zema ūdens dabiskā kvalitāte. Ziņojumā ir apzinātas ūdensobjektu aizsargjoslās esošās zemes platības un tās nav iekļautas izkļiedei izmantojamajās platībās. Lai izvairītos no pakāpeniskas ūdensobjektu aizaugšanas, Ziņojumā norādīts, ka ūdensobjektu krasti regulāri jāizplauj un jāizvāc nopļautie augi.
- 6.2.3.7. Lai kontrolētu gruntsūdens kvalitāti, fermas teritorijā paredzēts ierīkot novērošanas akas, izvietojot tās gruntsūdens plūsmas virzienā lejpus fermas, un vienu aku augšpus fermas (fonam). Ziņojumā ieteikts izveidot monitoringa posteni arī virszemes ūdens kvalitātes kontrolei.

Birojs uzskata, ka konkrētajā gadījumā saskaņā ar likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 20.panta (10)daļu darbu veikšanai ir norādāmi nosacījumi, ar kādiem iespējama paredzētā darbība:

- Nemot vērā, ka fermas izveidei paredzētā un piegulošā platība arī ir meliorēta un plānotās fermas platība pārsniedz bijušās fermas platību, jāizstrādā un likumdošanā noteiktajā kārtībā jāsaskaņo meliorācijas sistēmu pārbūves projekts.
- Objekta būvniecība meliorētajās zemēs nedrīkst pasliktināt ūdens režīmu un meliorācijas sistēmu darbību.
- Fermā jāizbūvē atbilstoša tilpuma šķidrmēslu krātuves, kas nodrošina veidojošos šķidrmēslu uzglabāšanu atbilstoši normatīvo aktu prasībām.

- Ņemot vērā šķidrmēslu agresivitāti, turpmākajā projektēšanā jāprecizē pasākumi būvju un konstrukciju aizsardzībai pret koroziju un jānodrošina šķidrmēslu krātuvju hermētiskums, nepieļaujot grunts un gruntsūdeņu piesārņojumu.
- Jāizveido monitoringa urbumi, kas ļautu konstatēt šķidrmēslu krātuvju/kanālu/ cauruļvadu iespējamos bojājumus.
- Lauksaimniecībā izmantojamās platībās iestrādātais organiskā mēslojuma daudzums nedrīkst pārsniegt 170 kg slāpekļa gadā, rēķinot uz vienu hektāru, un jānodrošina stingra uzskaitē un kontrole noteikto prasību ievērošanai.
- Veicot šķidrmēslu izkliedi un iestrādi, jānodrošina Aizsargjoslu likumā noteikto prasību ievērošana.
- Veicot lauksaimnieciskās darbības, jāievēro Zemkopības ministrijas apstiprinātos labas lauksaimniecības prakses nosacījumus un Ministru kabineta 2011.gada 11.janvāra noteikumu Nr.33 "Noteikumi par ūdens un augsnes aizsardzību no lauksaimnieciskās darbības izraisīta piesārņojuma ar nitrātiem" prasības.

6.2.4. Paredzētās darbības ietekme uz apkārtnes bioloģisko daudzveidību:

- 6.2.4.1. Ziņojumā norādīts, ka fermas izveidei plānotā teritorija, tai piegulošās teritorijas un šķidrmēslu utilizācijai paredzētās teritorijas ir lauksaimniecībā izmantojamās teritorijas, līdz ar to tajās nav mazpārveidotu biotopu un aizsargājamu sugu.
- 6.2.4.2. Ņemot vērā, ka paredzētā darbība nenotiks dabas liegumu tiešā tuvumā, nav paredzams, ka varētu tikt ietekmētas dabas liegumu "Vāveres ezers" un "Seržu tīrelis" ekoloģiskās funkcijas, integritāte, šo teritoriju izveidošanas un aizsardzības mērķi.
- 6.2.4.3. Ņemot vērā mikroliegumu izvietojumu, nav paredzams, ka fermas izveidei varētu būt ietekme uz mikroliegumiem. Tuvākie šķidrmēslu utilizācijas lauki atrodas vismaz 3 km attālumā no melnalkšņu staigājājiem, līdz ar to nav paredzams, ka varētu tikt ietekmētas šo mikroliegumu ekoloģiskās funkcijas, integritāte, izveidošanas un aizsardzības mērķi.
- 6.2.4.4. Ņemot vērā, ka mikroliegumi melnajam stārķim tiek veidoti ligzdošanas vietās 10 līdz 30 ha platībā, Ziņojumā norādīts, ka ferma atradīsies aptuveni 6 km no mikroliegumiem, bet šķidrmēslu iestrādes lauki vietām pārklāsies ar putnu barošanās areālu, neskarot ligzdošanas biotopus, kuros noteikti mikroliegumi. Novietņu dezinfekcijai paredzēts izmantot KICKSTART dezinfektantu, kas atbilstoši Ziņojumam pievienotajai drošības datu lapai tiek raksturots kā draudzīgs apkārtējai videi (sadalās līdz H_2O , CO_2 un O_2). Ievērojot noteiktos ierobežojumus šķidrmēslu utilizācijai, netiek prognozēta ietekme uz mikroliegumu ekoloģiskajām funkcijām, integritāti, teritoriju izveidošanas un aizsardzības mērķiem un melnā stārķa barošanās biotopiem.
- 6.2.4.5. Paredzētā darbība neskar fermas apkārtņē esošās mežaudzes.

Birojam Atzinumā nav nepieciešams noteikt papildus obligātos nosacījumus.

6.2.5. Prognoze par iespējamo ietekmi uz ainavas daudzveidību, kultūrvēsturisko vidi un rekreācijas resursiem:

- 6.2.5.1. Ziņojumā norādīts, ka ainavas vērtību patlaban negatīvi ietekmē meliorētās lauksaimniecības zemes, kas netiek apstrādātas, kā arī pļavas un tūrumi, kas aizaug ar krūmiem.
- 6.2.5.2. Fermu paredzēts izveidot teritorijā, kur patlaban ir pamesta, neizmantota ēka. Savukārt līdz 450 ha lauksaimniecības zemes tiktu mēslotas ar tūlītēju mēslojuma iestrādi, kas veicina lauksaimniecības teritoriju uzturēšanu.
- 6.2.5.3. Fermas teritorijas apzaļumošana aizsegs ēkas no tuvākā redzes punkta autoceļa V995, un līdz ar to ēkas tikai daļēji izcelsies uz mozaīkveida mežāres ainavu fona.
- 6.2.5.4. Plānotās fermas tuvumā nav valsts nozīmes kultūrvēsturisku pieminekļu, bet aptuveni 370 m uz ziemeļaustrumiem no fermas izveidei plānotās teritorijas atrodas Lāču kapi.
- 6.2.5.5. Ziņojumā norādīts, ka viesu māja “Zaķi” un atpūtas māja “Vitkopi” atrodas ne tuvāk kā 12 km no 27.(“Aveni”) šķidrmēslu izkļiedes lauka; brīvdienas māja “Brīviņi”, viesu nams “Tamboviči”, atpūtas vieta “Vīnkalni” un viesnīca “Vecupe” atrodas attiecīgi aptuveni 11 km, 10 km, 9 km un 6 km attālumā no 27.(“Aveni”) šķidrmēslu izkļiedes lauka; lauku māja “Krūmiņi” un savvaļas dzīvnieku dārzs “Saulītes” atrodas attiecīgi aptuveni 9 km un 3 km no 25. (“Balož-Malteni”) šķidrmēslu izkļiedes lauka; lauku mājas “Kalna druvas” Gāguļos atrodas aptuveni 1,8 km no fermas un aptuveni 800 m no 14.(“Starciņi”), aptuveni 1,6 km no 11.(“Jaundzilnas”), aptuveni 1,5 km no 13. (“Raudupes”) un aptuveni 2 km no 12.(“Gāguļi”) šķidrmēslu izkļiedes lauka. Ziņojumā iekļautie smaku izkļiedes modelēšanas rezultāti liecina, ka paredzētās darbības rezultātā netiek prognozēti normatīvajos aktos noteikto smaku mērķlielumu pārsniegumi, taču, ņemot vērā iepriekš minēto objektu izvietojumu, smaku traucējumi atsevišķos periodos paredzami lauku mājas “Kalna druvas” apkārtnē. Lauku mājas “Kalna druvas” apkārtnē esošajos laukos izkļiede paredzēta 6 dienas gadā un Ziņojumā norādīts, ka lauku mājas “Kalna druvas” saimnieki tiks individuāli informēti par šķidrmēslu transportēšanu. Lai mazinātu ietekmi uz rekreācijas resursiem, kas saistāma ar šķidrmēslu transportēšanu un utilizāciju, šķidrmēslu transportēšanu paredzēts plānot tā, lai iespējami saīsinātu periodu, kurā tas rada neērtības apkārtējiem iedzīvotājiem, proti, šķidrmēslu transportēšanu plānots koncentrēt uz noteiktiem laukiem vienā vietā, tādējādi iespējami ātrāk veicot izvešanu uz noteikto teritoriju. Atbilstoši Ziņojumam izvešanas laiku un maršrutu paredzēts saskaņot ar pašvaldību un informēt iedzīvotājus, izvietojot paziņojumu pie ziņojumu dēļa. Šķidrmēslu transportēšana nav paredzēta brīvdienās un svētku dienās. Atbilstoši Ziņojumam iespēju robežās kūtsmēslu utilizācija tiks plānota, ievērojot vēja virzienu (nelabvēlīgs, kas sekmē smaku virzīšanās uz tuvākajām mājām), kā arī netiks veikta nepiemērotos laika apstākļos.

Birojam Atzinumā nav nepieciešams noteikt papildus obligātos nosacījumus. Turpmākā projektēšanā un objekta darbībā obligāti jānodrošina Ziņojumā iekļautie pasākumi ietekmes mazināšanai.

6.2.6. Iespējamo limitējošo faktoru analīze; alternatīvu salīdzinājums un izvērtējums:

- 6.2.6.1. Atbilstoši Ziņojumā norādītajam Birzgales pagastam 2005.gadā (ar grozījumiem 2009.gadā) ir apstiprināts teritorijas plānojums, kurā cūku intensīvās audzēšanas fermas izveidei paredzētā teritorija un apkārtējās platības ir zonētas kā

lauksaimniecības teritorija, tāpēc nav nepieciešami grozījumi vai izmaiņas spēkā esošajā Birzgales pagasta teritorijas plānojumā. 2010.gada 6.septembrī Ķeguma novada Būvvalde ir izsniegusi Plānošanas un arhitektūras uzdevumu Nr.40/2010 lauku saimniecības nedzīvojamu ēku jaunbūvei “Dzintari ZKG” Ķeguma novada Birzgales pagastā. Zemesgabala platība ir 11,7 ha, taču dzīvnieku novietnes un infrastruktūra aizņems aptuveni 1 ha platību. Atbilstoši Birzgales pagasta Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumiem Lauksaimniecības teritorijas galvenā izmantošana ir lauksaimniecība un rūpnieciskās (ražošanas) apbūve līdz 2 ha platībā, ja zemes gabals ir ar platību ≥ 5 ha un < 20 ha, un rūpnieciskās (ražošanas) apbūve līdz 5 ha platībā, ja zemes gabals ir ar platību ≥ 20 ha.

- 6.2.6.2. Atbilstoši Ziņojumā norādītajam SIA “Zemeka” rīcībā ir pietiekamas lauksaimniecībā izmantojamo zemju platības šķidrmēsļu utilizācijai. Šķidrmēsļu transportēšanas maršruti nevirzās caur apdzīvotu vietu centriem. Pagastā ir attīstīta graudkopība, līdz ar to ferma būs pietuvināta barības izejvielām un mēslojuma izmantošana veicinās graudaugu audzēšanas attīstību.
- 6.2.6.3. Ziņojumā norādīts, ka 2012.gada martā Birzgales pagastā bija reģistrētas 7 bioloģiskās lauksaimniecības saimniecības, no tām saimniecība “Gāguļi” atrodas aptuveni 700 m no plānotās fermas un 5.šķidrmēsļu izkliedes lauka “ZKG Dzintari”, bet saimniecības “Baznīcas Tilķeni” izmantojamā zeme robežojas ar plānoto 22.(“Kubulnieki”) un 21.(“Bambari”) šķidrmēsļu izkliedes lauku. Ziņojumā norādīts, ka nav paredzams, ka fermas izveide un ekspluatācija, kā arī šķidrmēsļu izkliede uz blakus laukiem varētu negatīvi ietekmēt bioloģisko ražošanu.
- 6.2.6.4. Ziņojumā norādīts, ka 2012.gada janvārī Birzgales pagastā bija reģistrētas 9 saimniecības, kas nodarbojas ar biškopību. Saimniecības “Kraukas” teritorija ar 7 bišu saimēm robežojas ar 23.(“ZKG Dātavi”) šķidrmēsļu izkliedes lauku un atrodas netālu no 26.(“ZKG Mežsētas”) un 27.(“Aveni”) šķidrmēsļu izkliedes lauka. Saimniecība “Salaskalni” ar 15 bišu saimēm atrodas aptuveni 1,4 km no 14.(“Starciņi”) šķidrmēsļu izkliedes lauka un aptuveni 1,5 km no fermas. Pārējās saimniecības atrodas 1,5 km līdz 10 km no šķidrmēsļu izkliedes laukiem. Ziņojumā norādīts, ka Ziņojuma autori ir konsultējušies ar Latvijas Biškopības biedrības speciālistiem par šķidrmēsļu izkliedes iespējamo ietekmi uz bitēm un saņēmuši atbildi, ka cūku šķidrmēsļu izkliede nav aktuāla saistībā ar bitēm un nav zināmi gadījumi par šķidrmēsļu izkliedes negatīvu ietekmi uz bitēm.
- 6.2.6.5. Kritušos dzīvniekus paredzēts uzglabāt tiem speciāli paredzētos hermētiski noslēgtos konteineros, to apsaimniekošanai noslēdzot līgumu ar SIA “Reneta”.
- 6.2.6.6. Projektējot fermas elektroapgādes sistēmu, atbilstoši Ziņojumā norādītajam, jāizstrādā fermas ārkārtas situācijas darbības shēma, norādot ar elektroenerģiju darbināmās sistēmas, ko var atslēgt un nedarbināt elektropadeves traucējumu gadījumā, un nosakot sistēmas, kas ir svarīgas fermas darbībai. Fermā tiks uzstādīta signalizācija, kas brīdinās par traucējumiem elektroenerģijas padeves sistēmā, kā arī fermā tiks nodrošināta iespēja mehāniski atvērt visus logus un durvis.
- 6.2.6.7. Ziņojumā norādīts, ka fermā dzīvnieku apsekošana tiks veikta ne retāk kā reizi diennaktī un būs pieejami veterinārārsta pakalpojumi, kas novērsīs slimību izplatību.
- 6.2.6.8. Aptuveni 340 m līdz 600 m attālumā no fermas ir 9 dzīvojamās mājas. Lai arī Ziņojumā sniegtie smaku izkliedes modelēšanas rezultāti liecina, ka paredzētās

darbības rezultātā netiek prognozēti normatīvajos aktos noteikto smaku mērķlielumu pārsniegumi, Ziņojuma autori uzsver, ka izmantotās metodikas un smaku izkļiedes aprēķini nesniedz precīzu sagaidāmo ietekmi un var atšķirties no faktiskās situācijas. Paredzams ir smaku traucējums šķidrmēslu izkļiedes laikā tuvējo māju iedzīvotājiem. Apkārtējo viensētu iedzīvotāju sūdzību gadījumā SIA “Zemeka” būs jāveic papildus pasākumi smaku samazināšanai.

6.2.6.7. Ziņojumā kā iespējamie limitējošie faktori ir identificēti ceļu izmantošanas ierobežojumi – transportlīdzekļu sezonālie maksimālās masas ierobežojumi uz autoceļiem V995, V979 un V1007 pavasara atkušņa laikā un vēlā rudenī.

6.2.6.8. Ziņojumā ir izskatītas divas iespējamās alternatīvas veidojošos šķidrmēslu uzglabāšanai un nepieciešamajai ventilācijas sistēmai:

1.alternatīva – šķidrmēsli no cūku aizgaldiem caur redeļu grīdām nonāk un tiek uzkrāti tikai dziļās zemgrīdas vannās, iztukšojot tās izvešanas laikā (vidēji 2 reizes gadā). Pirms šķidrmēslu izvadīšanas no konkrētās dzīvnieku telpas, tos paredzēts samaisīt ar speciālu iegremdējamo maisītāju, lai nodrošinātu šķidrmēslu pārvietošanos uz/pa centrālo šķidrmēslu savācējkānālu, no kura šķidrmēslus iesūkņē specializētajā transportā un izved uz iestrādājamajām platībām. Mikroklīmata nodrošināšanai dzīvnieku novietnēs paredzēts izveidot speciālu ventilācijas sistēmu ar gaisa pievadu no telpas augšpusē un zemgrīdas nosūci (savāc arī izgarojumus no šķidrmēslu vannām), kā arī paredzēta ventilācijas sistēmas aprīkošana ar siltuma enerģijas atgriešanas iekārtām – siltummaiņiem, tādējādi atdzesējot izvadāmo gaisu un uzsildot ienākošo svaigo gaisu (uz katras novietnes 2 siltummaiņi katrs ar diviem izvadiem). Prognozēts, ka ūdens izsmidzināšana siltummaiņī nodrošina izplūstošajā gaisā smalko daļiņu (putekļu) attīrīšanu par 20% (slapjais skruberis).

2.alternatīva - šķidrmēsli no cūku aizgaldiem caur redeļu grīdām nonāk dzīvnieku telpas zemgrīdas vannā, tālāk ar paštecī šķidrmēsli nonāk centrālajā kanālā, tad starpkrātuvē un no tās tiek pārsūkņēti uz šķidrmēslu krātuvi ar teltsveida pārsegu ārpus dzīvnieku novietnes. Zemgrīdas vannu un starpkrātuves tukšošana paredzēta vidēji reizi nedēļā. Gaisa apmaiņas nodrošināšanai dzīvnieku novietnēs paredzēts katrā dzīvnieku telpā uzstādīt divus ventilatorus ar izvadiem uz jumta, abos korpusos kopā uzstādot 64 gaisa izvadus, kas automātiski tiek regulēti atkarībā no nepieciešamā režīma.

Ziņojumā, salīdzinot cūkkopības kompleksi galvenās raksturīgās ietekmes – gaisa piesārņojums un smakas, konkrētajā gadījumā tās būtiski neatšķiras (skat. Ziņojuma 35.tabulu 178.lpp.) un norādītās sērūdeņraža un smaku emisijas 2.alternatīvai ir pat nedaudz mazākas, neraugoties uz to, ka abām alternatīvām ir izmantoti vienādi emisijas faktori un aktivitātes rādītāji, tādējādi, nesniedzot piedāvāto alternatīvo sistēmu risinājumu emisiju līmeņa detalizētāku kvantitatīvu salīdzinājumu, faktiski **nav pamatojuma izteiktajam Ziņojuma autoru ieteikumam, ka piemērotākā un pieejamākā ir 1.alternatīva.**

Galvenās jūtāmākās problēmas, kas saistītas ar cūkkopības nozari, ir smakas un šķidrmēslu apsaimniekošana, tāpēc Atsauces dokumentā “Reference Document on Best

Available Techniques for Intensive Rearing of Poultry and Pigs” (EC, 2003) ir aprakstīti pasākumi, kas veicami smaku samazināšanai. Atbilstoši Atsauces dokumentam:

- dažādām dzīvnieku grupām tiek pielietotas samazināta slāpekļa satura diētas ar zemu proteīnu saturu barībā, kas samazina gan amonjaka, gan citu smakas radošu savienojumu emisijas, tas ir paredzēts arī SIA “Zemeka” fermā;
- cūku novietņu sistēmas - grīdas sistēmas, mēslu savākšanas un mēslu aizvākšanas sistēmas. SIA “Zemeka” fermā cūku novietnēs paredzētas pilnībā ar redelēm klātas grīdas. 1.alternatīva paredz ar redelēm klātu grīdu, mākslīgo ventilāciju un zem grīdas esošas dziļas savākšanas bedres šķidrmēsliem, 2.alternatīva – šķidrmēsli no zemgrīdas vannām tiek pārsūknēti uz mēslu krātuvēm ārpus novietnes. Ziņojuma 2.tabulā (skat. Ziņojuma 29.lpp.) norādīts, ka 1.alternatīvas gadījumā amonjaka emisijas samazinājums novietnēs līdz 3%, savukārt 2.alternatīvas gadījumā iespējams no 25% līdz 60%;
- emisiju samazināšana no šķidrmēslu uzglabāšanas – mēslu krātuvju būvniecībai izmanto piemērotus betona maisījumus un tilpnes iekšējo sienu oderē ar ūdensnecaurīdīgu slāni, veic apskati un apkopi pēc šķidrmēslu krātuves iztukšošanas, lai novērstu noplūdes risku, tas ir paredzēts arī SIA “Zemeka” fermā; 2.alternatīvas gadījumā mēslu krātuves paredzēts pārklāt ar telts pārsegu, kas amonjaka emisiju atbilstoši Atsauces dokumentam samazina 80 – 90 % apjomā (Ziņojumā pieņemti 85%);
- enerģijas patēriņa samazināšana – 1.alternatīvā paredzēta ventilācijas sistēmas aprīkošana ar siltuma enerģijas atgriešanas iekārtām – siltummaiņiem, kas nav paredzēti 2.alternatīvas gadījumā;
- mītnes iekšējā klimata nodrošināšana, kur viens no nosacījumiem ir ventilācijas sistēma - 1.alternatīvā paredzēta fermas ventilācijas sistēmu aprīkošana ar slapjo skruberi, tādējādi tas daļēji atbilst “caurules gala” paņēmieniem emisiju gaisā samazināšanai. Turpretī 2.alternatīvā ir paredzēti 64 gaisa izvadi, neizvērtējot piedāvātā risinājuma atbilstību Atsauces dokumentam.

Ziņojumam pievienotajos ekspertu atzinumos ir norādīts, ka 1.alternatīva ietver vairākus jaunus tehnoloģiskus risinājumus (tikai zemgrīdas dziļas krātuves, kūtsmēslu izvadišana no katras dzīvnieku telpas atsevišķi, šķidrmēslu tieša izsūkšanās no cūku novietnēm, vēdināšanā izmantotā gaisa virzīšana cauri dzīvnieku telpu zemgrīdas daļām, siltummaiņi), kuri **līdz šim Latvijā nav pārbaudīti**, bet tiek pielietoti Rietumeiropas valstīs, piemēram, Vācijā. Tai pat laikā Ziņojumā joprojām nav pietiekami detalizēta izvērtējuma, kas apliecinātu, ka piedāvātā 1.alternatīva var tikt uzskatīta par jaunu tehnisku paņēmieni Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvas 2010/75/ES (2010.gada 24.novembris) “Par rūpnieciskajām emisijām (piesārņojuma integrēta novēršana un kontrole)” izpratnē, atbilstoši kurai “jauns tehnisks paņēmieni” ir rūpnieciskai darbībai paredzēts jauns tehnisks paņēmieni, kas, ja tiek ieviests ražošanā, varētu nodrošināt augstāku vispārējo vides aizsardzības līmeni vai vismaz tādu pašu vides aizsardzības līmeni un lielākus izmaksu ietaupījumus nekā pašreizējie labākie pieejamie tehniskie paņēmieni. Ziņojumā sniegtā informācija saistībā ar 1.alternatīvu pēc apraksta atbilst references dokumentā “Reference Document on Best Available Techniques for Intensive Rearing of Poultry and Pigs” (EC, 2003) norādītajai atskaites sistēmai, lai gan paredzētā fermas ventilācijas sistēma var tikt uzskatīta daļēji atbilstīga Atsauces dokumentam. Tā kā plānotā darbība – ferma vienlaicīgai 7500 cūku izvietošanai - saskaņā ar likumu “Par piesārņojumu” ir A kategorijas piesārņojoša darbība (likuma “Par piesārņojumu” 1.pielikuma “Piesārņojošas darbības (iekārtas), kurām nepieciešama A kategorijas atļauja” (6)6)b)punkts), tās veikšanai saskaņā ar šajā likumā noteikto, jālieto labākos

pieejamos tehniskos paņēmienus (5.pants), kuras izvēloties, jāizmanto informācija, kuru par labākajiem pieejamajiem tehniskajiem paņēmieniem publicējusi Eiropas Savienības Komisija vai starptautiskās organizācijas (21.panta (5)punkta 13)apakšpunkts). Neraugoties uz to, ka cūkkopības nozares eksperti savos atzinumos ir norādījuši, ka 1.alternatīva ietver vairākus jaunus tehnoloģiskus risinājumus, kuriem ir ļoti maza pieredze Latvijā, 1.alternatīvai ir vairāki pozitīvi vērtējami risinājumi, tai skaitā mikroklimata nodrošināšanai un piesārņojošo vielu radītās ietekmes uz elpošanas orgāniem samazināšanai, un SIA "Zemeka" ir apņēmusies projekta izstrādē un tehnoloģiju piegādē piesaistīt specializētu Vācijas uzņēmumu, tomēr kopējās smaku emisijas, kas ir būtiskākā jūtama ietekme no cūkkopības kompleksiem, 1.alternatīvai Ziņojumā ir norādītas augstākas, kā arī ņemot vērā šī atzinuma 6.2.1.6. un 6.2.1.8.punktos konstatēto, **Birojs uzskata, ka nav pieļaujama jaunas fermas, kas atbilst A kategorijas piesārņojošai darbībai, būvniecība, ja piedāvātie risinājumi neatbilst nozares labākajiem pieejamajiem paņēmieniem un Ziņojumā netiek sniegta pārliecinoša informācija, ka piedāvātais risinājums varētu nodrošināt augstāku vispārējo vides aizsardzības līmeni vai vismaz tādu pašu vides aizsardzības līmeni un lielākus izmaksu ietaupījumus nekā pašreizējie labākie pieejamie tehniskie paņēmieni, bez tam kopējās smaku emisijas šai alternatīvai Ziņojumā ir prognozētas lielākas nekā teorētiskajai alternatīvai ar ārējām mēslu krātuvēm, pie tam ar ventilācijas sistēmu bez jebkādas attīrīšanas un 64 emisijas avotiem no novietnēm. Tādējādi Birojs uzskata, ka nav pieļaujama fermas vienlaicīgai 7500 cūku izvietošanai būvniecība atbilstoši piedāvātajai 1.alternatīvai – cūku novietnēs ar redelēm klātas grīdas, mākslīga ventilācija un tikai zem grīdas dziļas savākšanas bedres šķidrmēsliem.**

2.alternatīvas gadījumā, kas paredz periodisku šķidrmēslu atsūkņēšanu uz divām slēgtām ar teltsveida pārsegu krātuvēm ārpus novietnēm, kopējie izmešu apjomi novērtēti līdzīgi 1.variantam, taču tie varētu atšķirties emisiju intensitātes periodiskumā (biežāk, bet mazākas intensitātes saistībā ar kūstmēslu pārsūkņēšanu). Tā kā paredzētā darbība atbilst likuma "Par piesārņojumu" 1.pielikuma "Piesārņojošas darbības (iekārtas), kurām nepieciešama A kategorijas atļauja" (6)sadaļas 6)punkta b)apakšpunktam, saskaņā ar šajā likumā noteikto, veicot plānoto darbību, jālieto labākos pieejamos tehniskos paņēmienus (5.pants), kuras izvēloties, jāizmanto informācija, kuru par labākajiem pieejamajiem tehniskajiem paņēmieniem publicējusi Eiropas Savienības Komisija vai starptautiskās organizācijas (21.panta (5)punkta 13)apakšpunkts), kā arī ņemot vērā fermas izvietojumu (340 m līdz 600 m attālumā no fermas ir 9 dzīvojamās mājas), **Birojs uzskata, ka ir pieļaujama fermas vienlaicīgai 7500 cūku izvietošanai būvniecība atbilstoši piedāvātajai 2.alternatīvai, taču dzīvnieku novietnēs jāparedz ventilācijas sistēma, kuru bez īpašām pārbūvējām iespējams aprīkot ar gaisa attīrīšanas iekārtām. Turpmākā projektēšanā nepieciešams izvēlēties tehnoloģiskus risinājumus, t.sk. ventilācijas sistēmām, atbilstošus nozares labākajiem pieejamajiem tehniskajiem paņēmieniem. Filtru uzstādīšana fermu ventilācijas izmešiem visbūtiskāk var samazināt smaku emisijas, bet tas ir salīdzinoši dārgs risinājums, tāpēc 2.alternatīvas gadījumā, uzkrājot pietiekamu monitoringa datu apjomu (skat. šī atzinuma 6.2.1.sadaļu), jāizvērtē un nepieciešamības gadījumā jānodrošina fermā papildus smaku samazināšanas pasākumu veikšana.**

Ņemot vērā valstī kopumā sabiedrības negatīvo attieksmi pret cūkkopības uzņēmumiem, kas gan līdz šim nav aktīvi pausta Birzgales pagastā, Birojs

rekomendē SIA “Zemeka” izvērtēt nepieciešamību pievienot smaku mazinošus līdzekļus šķidrmēsliem.

Direktors

A. Lukšēvics

2012.gada 15.oktobrī.